
Hitzaurrea

Osasunaren Mundu Erakundearen definizioaren arabera osasuna “erabateko ongizate fisikoa, mentala eta soziala” da. Hain zuzen ere, pertsona guztientzako ongizate hori lortzea eta osasun-sistemak gizartearen asistentzia-beharrei erantzun egokia ematea da Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren funtsezko ekintza-lerroetako bat. Aldi berean, osasun publikoaren edo populazio-osasunaren arloko politikak dira herritar guztien osasuna babestu eta sustatzeko gure jardueraren beste zutabeetako bat. Politika publiko horien bidez, ohitura osasungarriak eta osasun-ekintzak sustatuko dira, eta ekitatea bermatu.

Pertsonen ongizaterako osasun-politikez gain, badira kontuan hartu beharreko beste faktore batzuk ere; azken batean, gure bizimoduak, modu indibidualean garatzen ditugun ohitura eta jokabideek eta pertsonak bizi, ikasi, lan egin edo elkarri eragiten diogun inguruneek gure osasuna baldintzatzen dute, baita gure bizi-kalitatea eta bizi-itxaropena ere. Hori dela eta, garrantzitsua da pertsonen kapital emozionala eta bizitzarako trebetasunak sendotzea eta jokabide osasungarriak sustatuko dituzten eta jokabide eta kontsumo kaltegarriak desnormalizatzen lagunduko duten inguruneak aktibatzea.

Gai horiek guztiak bereziki adierazgarriak dira, gure gizartean oso presente dauden adikzioei eta droga-mendekotasunei erreparatzen badiegu. Izatez, adikzioa faktore anitzeko fenomeno da, aldakorra eta kausa ugarik eragindakoa; osasuna eta bizitza galtzea eragiten du, eta sufrimendu handia eragiten du adikzioa duten pertsonengan, haien familietan eta gizarte osoan. Adikzio horiei ekiteko, gure iritziz garrantzizkoa da, osasun

publikoan, prebentzioan eta arretan eragiteaz gain, errealitatea aztertzea, ezagutza sortzea eta bestelako ikuspegietatik egindako esku-hartzeak diseinatzea, gure errealitatean errotuta dauden kontsumoen aurrean eraginkortasunez jardun ahal izan dadin, baita egungo testuinguru global eta konplexu honetan sortzen ari diren profil eta jokabideen aurrean ere.

Premisa horietatik abiatuta, Euskadiko Adikzioen VIII. Planak herrialde osasuntsuagoa lortzen lagundu nahi du, baita substantzien kontsumoaren eta mendekotasun-jokabideen ondoriozko arriskuen aurrean herrialde sentsibilizatuagoa ere.

Horretarako, osasun publikoaren, zuzentasunaren eta giza eskubideen ikuspegi argiarekin, Planak jarraipena ematen dio Eusko Jaurlaritzak, udalek, foru-aldundiek eta hirugarren sektoreak lau hamarkada hauetan Euskadiko adikzioei eta droga-mendekotasunei aurre egiteko egindako ibilbideari. Hartara, ikuspegi oso horretatik, erakunde publikoek 2023-2027 aldian arlo horretan garatu beharreko programak eta jarduerak jasotzen ditu, eta eragileen arteko lan koordinatuaren, sektore arteko lanaren eta sareko lanaren aldeko apustua egiten du, ekintza eraginkorragoa izan dadin. Izatez, Plana prestatzeko lanetan oso parte-hartze zabala izan da. Osasun Sailak, beraz, dokumentu honi forma eta bidea ematen lagundu duten pertsona eta erakunde guztien inplikazioa eta ekarpenak eskertu nahi ditu.

Planak, metatutako esperientzian oinarritzeaz gain, beste ikuspegi eta ekinbide batzuk ere aintzat hartzen ditu, hala nola, zenbait estrategiatan eta esku-hartzetan bizitzaren bilakaeraren ikuspegia kontuan hartzea, estrategia eta esku-hartze horiek egoki daitezen pertsonen bizitzan zehar aldatzen ari diren beharretara eta arazoetara. Edo adikzioekin lotzen den estigma murrizteko neurriak, zuzentasunarekin eta aukera-berdintasunarekin lotzen den helburu gisa.

Guztira 10 helburuk artikulatzen dituzte dokumentuan definitzen diren 20 jarduketa-ildoak eta 58 ekintzak, eta horietan substantzietan adikzioak ez ezik, substantziarik gabeko adikzioak eta portaera-adikzioak ere aintzat hartzen dira. Era berean, Planak Euskadiko herritar guztiei zuzendutako esku-hartzeak planteatzen ditu, baita zaugarritasun-egoeran dauden kolektiboetara zuzendutako esku-hartzeak ere. Azkenik, Planak tresna egokia izan nahi du adikziorik gabeko biztanleen artean kontsumoak eta adikzio-portaerak saihesteko eta adikzio-portaerak dituztenen prebentziorako, tratamendurako eta akonpainamendurako. Horrenbestez, datozen urteetarako lan-ildo oso garbia eta finkatua dugu.

Gotzone Sagardui Goikoetxea

Osasuneko sailburua
Eusko Jaurlaritza